

Harjoitus: Ennakoasenteiden tutkiminen

Miksi?

Kohtaamistilanteissa mieli muodostaa automaattisesti oletuksia nuoren tilanteesta, kuten kotioloista, motivaatiosta ja tulevaisuudesta.

Tämä on inhimillinen tapa jäsentää tietoa. Haasteita syntyy, jos tulkintoja pidetään faktoina. Tällöin nuori ei välttämättä koe tulevansa aidosti kohdatuksi, mikä voi heikentää luottamusta. Oletukset voivat myös johtaa siihen, että osa päihteitä käyttävistä nuorista jää tunnistamatta.

Tämä harjoitus auttaa erottamaan havainnot tulkinnoista.

Miten?

Tämän harjoituksen tekemiseen on hyvä varata noin 10 minuuttia. Pohdi jokaista neljää osa-aluetta ja niiden alla esitettyjä kysymyksiä. Millaisia kokemuksia ja ajatuksia sinulla on tunnistamisesta ja puheeksiotosta?

Harjoituksessa ei ole oikeita eikä väriä vastauksia. Halutessasi voit kirjoittaa vastauksia muistiinpanoihisi.

Tilanne:

Keskustelet 16-vuotiaan nuoren kanssa. Hän kertoo käyttäneensä viikonloppuna kannabista ja juoneensa alkoholia kavereidensa kanssa. Hän ei vaikuta erityisen huolestuneelta asiasta.

1. Ensireaktio

Pohdi:

- Mitä ajatuksia tilanteesta nousee mieleesi heti ensimmäiseksi?
- Mitä tunteita huomaat itsessäsi?
- Millaisia oletuksia teet nuoresta tai hänen elämäntilanteestaan?

2. Havainnot vai tulkinnat?

Palaa edellisiin vastauksiisi:

- Mitä oletit nuoren perheestä, kaveripiiristä tai koulunkäynnistä?
- Oletitko jotain nuoren tulevaisuudesta tai hyvinvoinnista?
- Mitkä ajatuksistasi perustuivat siihen, mitä nuori kertoi?
- Mitkä olivat tulkintoja ja oletuksia?

3. Mistä oletukset syntyvät?

Pohdi:

- Mihin tulkintasi ja oletuksesi voivat perustua?
- Miten omat nuoruuden kokemuksesi, aiemmat työtilanteet, työyhteisön kulttuuri ja median luomat mielikuvat vaikuttivat tulkintoihisi?

4. Avoin kohtaaminen

Mieti:

- Mitä et vielä tiedä tästä nuoresta?
- Miten omat ennakkokäsityksesi voivat vaikuttaa vuorovaikutukseen?
- Millaiset kysymykset auttaisivat sinua ymmärtämään nuorta paremmin?

5. Reflektio

Pysähdy pohtimaan:

- Mikä omissa vastauksissasi yllätti sinut?
- Miten omat ennakkokäsityksesi voivat vaikuttaa tapaasi kohdata nuori?
- Mikä auttaa sinua säilyttämään uteliaan ja kuuntelevan työtteen?

